

**Załącznik do uchwały nr 24/2025 Senatu Politechniki Rzeszowskiej im.
Ignacego Łukasiewicza z dnia 24 kwietnia 2025 r.**

Uzasadnienie wniosku Rektora Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza o przyznanie dr. hab. Tomaszowi Tomaszewi, prof. PRz nagrody Prezesa Rady Ministrów za wysoko ocenione osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego.

Senat Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza po zapoznaniu się z wnioskiem wraz z dokumentacją oraz pozytywnymi rekomendacjami dwóch Profesorów, których zainteresowania naukowe mieszczą się w dyscyplinie architektura i urbanistyka – Pana prof. dr. Yasufumi Uekita i Pana prof. dr. hab. inż. arch. Andrzeja Kadłuczki – stwierdza, że wniosek spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród Prezesa Rady Ministrów oraz wzoru wniosku o ich przyznanie (Dz.U. z 2024 r., poz. 1099).

Osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia doktora habilitowanego:

- 1) stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka oraz
- 2) są wynikiem istotnej aktywności naukowej realizowanej w krajowych oraz zagranicznych uczelniach, instytucjach naukowych, oraz
- 3) otrzymały wyłącznie pozytywne recenzje oraz pozytywną opinię komisji habilitacyjnej podmiotu, który przeprowadził postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Wyróżniające się osiągnięcia naukowe, które stanowiły podstawę nadania stopnia doktora habilitowanego, obejmują dwie autorskie monografie.

Pierwsza monografia pt. *„Authenticity in the Preservation of Historical Wooden Architecture – Problems and Challenges. Case Studies from the American South, 2020, Londyn: CRC PRESS, TAYLOR&FRANCIS GROUP, ss. 156.”* odnosi się do zagadnień, które w literaturze dyskutowane były dotychczas jedynie sporadycznie i przy okazji innych problemów, tym samym wypełnia istotną lukę w istniejącej wiedzy w zakresie poruszanego tematu i jest pierwszym w pełni systematycznym opracowaniem

tego typu. Jest obszernym studium, które uzupełnia braki w literaturze na temat metod stosowanych w dotychczasowej ochronie i konserwacji dziedzictwa architektury drewnianej amerykańskiego Południa w odniesieniu do kryterium autentyczności zabytkowego budynku, a także interpretacji zabytkowych budynków w konstrukcji zrębowej. Prezentując i charakteryzując obiekty, które do tej pory nie doczekały się szerszego rozpoznania (jak np. domy z Cane Ridge), monografia znacząco przyczynia się do zrozumienia architektury w konstrukcji zrębowej w Tennessee z okresu od ok. 1780 do 1900. Monografia stanowi zatem istotny wkład w naukę w zakresie ochrony dziedzictwa architektonicznego oraz studiów nad historycznym wernakularnym budownictwem drewnianym nie tylko Południa Stanów Zjednoczonych, ale również tym typem budownictwa w skali globalnej. Przyjęta metodyka badawcza nie była dotychczas stosowana w literaturze naukowej czy popularnej z zakresu omawianej dziedziny, a szczególnie w ocenie i analizie stosowanych metodologii konserwacji. Wyniki badań przedstawione w monografii dostarczyły ustaleń, które mają praktyczne zastosowanie w profesjonalnej praktyce w zakresie ochrony i konserwacji dziedzictwa architektury drewnianej. Monografia stanowi literaturę do zajęć z zakresu konserwacji zabytków architektury dla studentów Middle Tennessee State University, Murfreesboro, Tennessee. Książka oraz zawarte w niej ustalenia są również wykorzystywane w praktyce zarządzania przez administrację Parków Stanowych w Tennessee, szczególnie w planowaniu prac konserwatorskich związanych z ochroną i konserwacją historycznych budynków z bali, znajdujących się w obszarze wyżej wymienionych parków.

Druga monografia pt. *„Authenticity and Wooden Architecture Preservation in Asia – a Chinese perspective, 2022, Londyn: CRC PRESS, TAYLOR&FRANCIS GROUP, ss. 232.”* przedstawia szerokie spektrum trendów obserwowanych w ochronie dziedzictwa architektury drewnianej we współczesnych Chinach, przy czym szczególne miejsce poświęcone jest analizom popularnych obecnie sposobów interpretacji warstwy znaczeniowej struktury drewnianej, a także wszechobecnej tendencji przywracania historycznej tradycji budownictwa drewnianego jako odpowiedzi na potrzebę wzmocnienia tożsamości narodowej. Monografia w znaczący sposób wzbogaca dotychczasową wiedzę na temat ochrony i konserwacji dziedzictwa architektury drewnianej w Chinach z perspektywy ewaluacji autentyczności, oraz przedstawia poruszane zagadnienie z nowatorskiej i wieloaspektowej perspektywy. Jest pierwszym w literaturze przedmiotu kompleksowym opracowaniem tego tematu i tym samym

wypełnia znaczącą lukę w wiedzy w tym zakresie. Przedstawia różnorodność tłumaczeń „autentyczności” z perspektywy chińskiej, ukazując jednocześnie wyjątkowość azjatyckiego, a więc i chińskiego rozumienia „oryginału” i „kopii” w przypadku dziedzictwa kulturowego. Monografia jest ważnym głosem nie tylko w zakresie dyskusji konserwacji historycznej architektury drewnianej Chin, ale również ochrony światowego dziedzictwa budownictwa drewnianego, bowiem porusza problematykę o uniwersalnym znaczeniu dla wspomnianej dziedziny.

Podsumowując, wyniki badań przedstawione w niniejszej monografii stanowią istotny wkład w naukę w zakresie ochrony dziedzictwa architektonicznego. Przybliżają teoretyczne rozumienie i praktyczne zastosowanie kryterium autentyczności w percepcji i zachowaniu dziedzictwa budownictwa drewnianego z chińskiej perspektywy.

Obie monografie stanowią podsumowanie szeroko zakrojonych, kilkuletnich badań Kandydata dotyczących ochrony, konserwacji oraz interpretacji historycznej architektury drewnianej w odniesieniu do sposobów odczytywania oraz zastosowania kryterium autentyczności zarówno w filozofii oraz teorii, jak i praktyce konserwatorskiej przyjętej w krajach zachodnich oraz azjatyckich. Ustalenia z badań mają zastosowanie praktyczne, stanowiąc bazę do zaleceń konserwatorskich dla przyszłych zabiegów w zakresie ochrony dziedzictwa architektury drewnianej, oraz równolegle znacząco wzbogacają dotychczasową wiedzę w zakresie poruszanej problematyki.

W literaturze brak jest doniesień o badaniach podobnych do zrealizowanych i opublikowanych w przedmiotowej tematyce. Obie monografie stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka oraz są wynikiem istotnej aktywności naukowej w zagranicznych uczelniach i instytucjach naukowych. Omówione wyróżniające się osiągnięcia naukowe otrzymały wyłącznie pozytywne recenzje oraz pozytywną opinię komisji habilitacyjnej.